

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1482

Vragen van het lid **Alkaya** (SP) aan de Minister van Financiën over *het bericht «Geldspoor miljardenfraude met cryptomunten leidt naar ING»* (ingezonden 19 februari 2018).

Antwoord van Minister **Hoekstra** (Financiën) (ontvangen 20 maart 2018)

Vraag 1

Kent u het artikel «Geldspoor miljardenfraude met cryptomunten leidt naar ING»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Herkent u het beeld dat met ongelimiteerd creëren van nieuwe ongedekte tether-tokens door drie eigenaren, fraude en manipulatie van de bitcoinkoers wordt gepleegd?

Antwoord 2

Ik heb kennis genomen van de berichtgeving over fraude en koersmanipulatie van cryptovaluta via het wisselplatform Bitfinex en via Tether-tokens. Deze passen binnen het beeld dat ik over de risico's bij het aanhouden van en handelen in cryptovaluta schetste in mijn brief aan uw Kamer van 8 maart jl.² In die brief heb ik er op gewezen dat waarborgen voor een deugdelijke bedrijfsvoering bij dienstverleners rondom cryptovaluta vaak ontbreken en er zich reeds diverse significante fraude- en hackgevallen hebben voorgedaan.

Vraag 3

Deelt u de mening dat ING op dit moment helderheid zou dienen te verschaffen of de 2,25 miljard dollar en 86 miljoen euro achter Tether al dan niet gedekt zijn en dus bestaan?

¹ <https://www.ftm.nl/artikelen/ing-tether-miljardenfraude-cryptomunten>

² Kamerstuk 32 013, nr. 168 Appreciatie ontwikkelingen rondom cryptovaluta.

Antwoord 3

Uit de berichtgeving blijkt dat ING heeft bevestigd dat Bitfinex klant bij haar is, maar dat de bank gebonden is aan haar geheimhoudingsplicht t.a.v. cliëntinformatie. Zij kan daardoor geen details verschaffen over het al dan niet bestaan van, en eventuele saldi op, door Bitfinex bij haar aangehouden euro- en/of dollarrekeningen.³ Inzicht in de dekking van Tether-tokens zou overigens slechts één van de (financiële) risico's wegnemen waaraan houders van cryptovaluta zijn blootgesteld.

Vraag 4

Welke wettelijke vereisten worden gesteld aan banken teneinde hun poortwachtersfunctie ter bescherming van consumenten en de stabiliteit van het financieel betalingsverkeer uit te oefenen? Bent u van mening dat de ING haar naar eigen zeggen uitgebreide cliëntenonderzoek in voldoende mate heeft uitgevoerd?

Antwoord 4

Op grond van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) dienen onder meer banken zich in te spannen om te voorkomen dat hun dienstverlening wordt gebruikt voor witwassen of terrorismefinanciering. De Wwft schrijft daartoe een verplicht cliëntenonderzoek voor. In het kader van dit cliëntenonderzoek verzamelen banken onder meer informatie over de identiteit van de cliënt, diens uiteindelijk belanghebbende en het doel en de aard van de beoogde relatie met de cliënt. De maatregelen die een bank neemt om informatie over zijn cliënt te vergaren, moeten onder andere worden afgestemd op het risico op witwassen of financieren van terrorisme dat met een cliënt samenhangt. In dit verband zijn banken verplicht om rekening te houden met de hoge integriteitsrisico's die aan cryptovaluta zijn verbonden. Dat betekent dat banken ten minste verscherpt cliëntenonderzoek moeten verrichten indien een cliënt betrokken is bij transacties in virtuele valuta. Als de risico's op witwassen of financieren van terrorisme door een bank onvoldoende kunnen worden ondervangen, dient zij haar dienstverlening te weigeren of te beëindigen. Banken zijn daarnaast verplicht om transacties te monitoren en om ongebruikelijke transacties te melden bij de Financiële inlichtingen eenheid (de FIU-Nederland).

De Nederlandsche Bank (DNB) houdt toezicht op de naleving van de Wwft en ziet in dat kader erop toe dat banken die betaalrekeningen en andere diensten aanbieden aan dienstverleners rondom cryptovaluta, afdoende maatregelen treffen om de mogelijk daaruit voortvloeiende financieel-economische criminaliteitsrisico's adequaat en aantoonbaar te beheersen. Wanneer het handelen van die cliënten integriteitgevoelige activiteiten betreft – en dat is het geval als het gaat om zakelijke activiteiten gerelateerd aan cryptovaluta – strekt het toezicht van DNB zich ook uit tot de bedrijfsvoering van financiële ondernemingen met betrekking tot afgeleide integriteitsrisico's die zij lopen.⁴ De beoordeling van deze casus is niet aan de Minister van Financiën.

Vraag 5

Vindt u dat de Autoriteit Financiële Markten (AFM) een bredere reikwijdte zou moeten krijgen teneinde handelaren van cryptomunten met een hoog risico-gehalte en een Nederlandse bankrekening te kunnen controleren? Zo nee, welke organisatie is dan aangewezen voor toezicht op dit soort situaties?

Antwoord 5

Op aanbieders van cryptovaluta en handelsplatformen zijn onder meer de regels van de Wet oneerlijke handelspraktijken van toepassing. De generieke normen van consumentenbescherming waarop de Autoriteit Consument & Markt (ACM) toezicht houdt zijn daarmee van toepassing, zoals eisen aan voorlichting en bedenktijd bij verkoop via internet. Het Openbaar Ministerie (OM) is bevoegd om strafrechtelijk in te grijpen bijvoorbeeld in geval van een verdenking van witwassen, fraude of oplichting.

³ <https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-02-20/digital-exchange-bitfinex-under-u-s-scrutiny-gets-ing-account>

⁴ Zie de position paper van DNB bij de hoorzitting cryptovaluta/ICO's van 24 januari jl.

Zoals beschreven in mijn brief van 8 maart jl., vallen omwisselplatformen van cryptovaluta momenteel buiten de meer geavanceerde kaders van het financieel toezicht en ben ik voornemens om de handel in cryptovaluta via wisselplatforms binnen een passend regulerend kader te brengen.